

Priaznivý výhľad na najbližšie roky ostáva nezmenený

❖ Čo sú hlavné črty priaznivého výhľadu pre ekonomiku?

- Výkonnosť ekonomiky by sa mala ďalej oživovať. Rast ekonomiky v tomto aj budúcom roku by mal byť okolo 3 percent.
- Inflácia tento rok výrazne klesá a všeobecné cenové nárasty týkajúce sa širokého okruhu tovarov a služieb by už v nasledujúcich rokoch mali dosahovať bežnú mieru.
- Na trhu práce je stabilita, problém s nedostatkom pracovnej sily sa po početných odchodoch do predčasného dôchodku ešte prehlbuje.
- Aj preto kúpyschopnosť príjmov v tomto roku výrazne porastie. V nasledujúcich rokoch by ľudia tiež mali pociťovať, že si z príjmov môžu dovoliť kúpiť viac.

❖ Z čoho pramení tento optimizmus?

- Po období kríz vidno čoraz jasnejšie známky oživenia vo svetovej ekonomike. Zároveň inflácia klesá celosvetovo a centrálné banky uvoľňujú opraty. Toto by tiež malo napomôcť tomu, aby ľudia v krajinách, s ktorými obchodujeme, chceli a vedeli kupovať výrobky a služby, ktoré naša ekonomika produkuje.
- Pri priaznivej situácii, čo sa týka zamestnanosti a očakávanom raste príjmov, by aj domácnostiam u nás mal narásť spotrebiteľský apetít. Samozrejme istú dobu si budú aj dopĺňať rezervy, na ktoré v krízových časoch mnohé siahli.

❖ Hovoríte o nezmenenom výhľade, ale odhad rastu na tento rok výrazne zvyšujete. Ako to teda je?

- Odhad rastu na tento rok zvyšujeme takmer výlučne z dôvodu, že minulý vývoj bol lepší, ako sme o ňom doteraz vedeli, resp. ako sme ho odhadovali.
- Štatistický úrad v novom meraní výrazne zlepšil výkonnosť našej ekonomiky za rok 2023. Navyše, aj rast ekonomiky v prvom štvrtroku tohto roku prekonal naše očakávania.
- Na konci prvého štvrtroku sa teda naša ekonomika nachádzala na takej úrovni, že by zvyšok tohto roka musel byť výnimočným sklamaním, ak by mala rásť niekde okolo 2 percent, čo bola naša posledná predpoveď.
- Výhľad pre naše vývozy aj spotrebu domácností je tak z vyššie uvedených dôvodov priaznivý. Ak bude ekonomika napredovať v súlade s týmito očakávaniami, čísla za tento rok môžu byť prekvapivo silné. Vyzerá to teraz skôr na 3 percentá.
- Štatistický úrad pravidelne spätne upravuje čísla, keď má k dispozícii presnejšie podklady. Je to bežná vec a v turbulentných časoch tie zmeny môžu byť dosť výrazné.

❖ Je vysoká inflácia definitívne za nami?

- Momentálne všetko nasvedčuje tomu, že áno. Pokles inflácie sa udial podľa našich predpovedí a aj nové čísla prinášajú už len malé prekvapenia.
- Vonkajšie cenové tlaky ustupujú a aj menová politika účinne tlmí cenový vývoj. Robí to aj tým, že v ekonomike udržiava vieru v tom, že sa inflácia vráti na nízke úrovne.
- Z mesiaca na mesiac ešte samozrejme vidíme menšie či väčšie kolísanie v číslach. Je to dané výkyvmi v cenách niektorých potravín, pohonných látok, alebo kvôli vplyvom, ktoré pramenia z rôznych štátnych zásahov do cien. Takými to sú napríklad obedy zadarmo pre deti v školách, koncesionárske poplatky za rozhlas a televíziu, ale aj regulované ceny energií. Práve kvôli nim sa zrejme nevyhneme viditeľným nárastom cien aj v nasledujúcich rokoch.
- Všeobecné tendencie sú však priaznivé. Naša predpoveď inflácie na ďalšie roky, ak neberieme do úvahy výkyvy v cenách potravín a energií, je už dlhú dobu v podstate nemenná a zatiaľ všetko ide podľa predpokladov.

❖ Čo by mohlo tento priaznivý obraz naštrbiť?

- Rast ekonomiky, ale aj výšku inflácie budeme zrejme mierne upravovať, keď vláda jasnejšie povie, o koľko a akým spôsobom sa chystá zlepšiť stav verejných financií v nasledujúcich rokoch.
- Ozdravné opatrenia či už na strane príjmov alebo výdavkov rozpočtu ukroja z rastu a ak vláda pristúpi aj k zvyšovaniu daní či poplatkov, tak aj inflácia by mohla byť o čosi vyššia.
- Ak sa bude vláda rádovo držať objemu konsolidácie, ktorý dopredu ohlásila, vplyvy na ekonomiku by nemali byť výrazné. Dokonca aj dosahy prípadných razantnejších opatrení by mali byť pre ekonomiku a občanov zvládnuteľné, hoci by zrejme boli na číslach viditeľnejšie.
- Naše verejné financie ale potrebujeme ozdraviť, aby naša ekonomika dlhodobo podávala lepší výkon, aby sa zachovala stabilita finančného sektora a aby sme boli dobre pripravení na prípadné budúce krízy.

❖ Sú ešte okrem tohto vplyvy, ktoré by mohli optimistické predpovede ohroziť?

- Medzinárodné ceny poľnohospodárskych plodín, ale aj energií naďalej obkolesuje značná neistota. V prvom prípade je už jasne vidno aj vplyvy klimatických zmien. V prípade cien energií je zase Európa odkázaná na zdroje, ktorých dostupnosť môže podliehať rôznym nečakaným komplikáciám napríklad v globálnej preprave.
- Nevieme tiež, ako presne sa vláda postaví k otázke zosúladenia regulovaných cien energií pre domácnosti s vývojom cien energetických komodít na medzinárodných trhoch. Naša predikcia obsahuje jeden scenár, ale skutočnosť môže byť iná. Ovplyvnilo by to celkovú infláciu v rokoch 2025 a 2026.
- Naďalej je potrebné pozorne sledovať vývoj cien služieb, ktoré sa do veľkej miery odvíjajú od vývoja miezd. Rýchle tempo rastu miezd je síce dobrá vec, ale je dôležité,

Ekonomický a menový vývoj

leto 2024 – otázky a odpovede

aby bolo podložené rastom produktivity. V opačnom prípade z neho časť odkrojí inflácia.

- Slovensko je malá ekonomika, ktorej rast do veľkej miery závisí od toho, čo sa deje vo svete. Rastúce politické napätie vo svete, tendencie obmedzovať obchodovanie medzi krajinami, ale aj slabnúca schopnosť európskej ekonomiky súťažiť vo svetovom meradle vrhajú tieň na budúci ekonomický vývoj aj u nás. Dobrou odpoveďou by bolo posilnenie spoločného európskeho trhu, aby sme viac obchodovali medzi sebou a vnútornou súťažou zvyšovali náš rastový potenciál.
- Slovensku sa opäť nedarí využívať rôzne európske fondy a ak vývoj zaostane aj za veľmi slabými očakávaniami, naša ekonomika bude rásť pomalšie nielen v nasledujúcich rokoch, ale aj dlhodobo.
- Aby sme boli na tom dlhodobo lepšie, potrebujeme robiť zložité zmeny vo fungovaní našej ekonomiky. Potrebujeme podporiť rast menších, menej produktívnych firiem, inovácie vo veľkých v podnikoch, ktoré už v súčasnosti ťahajú našu ekonomiku, ako aj rozšírenie moderných metód výroby a riadenia aj do zvyšku ekonomiky. Kľúčové k tomu je mať dobré podnikateľské prostredie, dostupné financovanie a kvalifikovanú pracovnú silu aj zo zahraničia.